

(باسى 1 - بەتتە)

ەكونوميكانىڭ جاڭما قۇلدىراۋ قىسمىى الدىندا باتىل تۈتەپ بەرىپ، دەر كەزىندە رەتتەپ - مەڭ- گەرىپ، سوغىى جىلدارى دايىندالغان ساياساتتىق قۇرالدارى دىسكە قوسىپ، بەلگىلەنگەن ساياساتتىق شارالاردى رىقتىللىقپەن اتقارىپ، قامداۋ جاعىنداى قۇربلىمدىق رەفورمانى بۇلىجىماي ىلگىرەلەتسىپ، ەكونوميكانى ورنىقتۇردىڭ ُمرى قىدىرۇ ساياساتتا- رى مەن ۇلاسىالى شارالارىن ارت - ارتىنان شىعا- رىپ، اتقارىپ، ەكونوميكالىق جالىپى جاعدايدىى ورن- نىقتىرۇ قىزمەتىن ورنالاستىرىپ، جەرگىلىكتى ورن- نىڭ ساياساتتى تىپاناقاناتدىرۇنىئا جەتەكشىلىك ەتۇدى، قىزمەت وتەۋدى كۇشەيتسىپ، جەر - جەردىڭ ساياسات كومەسكى كۇشىن بايقاۋىن قولداپ، ەكونوميكالىق ُمرى ولكەلەردىڭ باتىل- دىقپەن اۋىر جۇك ارقالاۋىن قولداپ، ارتۇدى ورن- نىقتىرۇدى، جۇمىستانۇدى ورنىقتىرۇدى، زات باعا- سىن ورنىقتىرۇدى كورنەكتىلەندىرىپ، ەكونوميكا- نىڭ ورنىقتى قالپىنا كەلۇىن ىلگىرەلەتتىك. تۇتاسى جىلدا ىشكى ُوندىرىستىڭ جالىپى قۇنى %3 ارتىپ، قالا - قالاشتقاردا 12 مىللىيون 60 مىڭ ادام تىڭغان جۇمىستانىپ، جىل سوڭىندا قالا - قالاشتقاردا اندە- تالغان جۇمىسىسزىددىق مولشەرى %5، 5كە تومەندە- دى، تۇرعىنداردىڭ تۇتىنۇ باعاسى %2 قىمباتتادى. زاتنىڭ يىپورت - ەكىپورت جالىپى سوماسى %7.7 ارتتى. قازىناللىق قىزىل سىفىر مولشەرىن %2.8كە تىزگىندەپ، ورتالىق قازىناسىنىڭ كىرسى - شىعىم- سى مەجەسەىپكە ۇيلەسىپ، شىعىس انتتىك ۇنەم- دەلدى. خالىقارالىق كىرسى - شىعىس تەپە - تەڭ- دىكتى ساقىتاپ، خالىق اقشاسى سىندىردىلىمنىڭ دۇنىبە جۇزىندەگى نەكىزگى اقشالار ارانسىنداعى بەيەنىسى سالىستىرمالى تۇردە ورنىقتى، اقاۋسىز بولدى. استىق ُونىم مولشەرى ُمرى ترىللىيون 370 مىللىيارد جىڭ بولسىپ، ُتۇسىمى 7 مىللىيارد 400 مىللىيون جىڭ مولايدى. ەكولوگىيالىق ورتانىڭ سا- پاسى ۇزدىكىسىز جاقساردى. قىيىندىقتاردان قامال الۇ بارىسىندا ەكونوميكانىڭ جالىپى جاعدايىن ورنىق- تىرىپ، كۇردەلى دە قۇبىلمالى ورتادا دامۇدىڭ تۇتاسى جىلدىق باستى نىسانا - مىندەتتەرىن نەگە- زىنەن ورنىدادىق، ەلەمىز ەكونوميكاسى پارەمدى سەرپىمدىلىك بايقاتتى.

كاسىپورىنداردىڭ ُوندىرىستى باسقارۇ قىيىن- شىلىعىنىڭ ارتۇنىا قاراتا، قىيىنشىلىعىن شەشۇگە قولداۋ كورسەتۇ تەبىنىن كۇشەيتتىك. ىندەت سىياقتى فاكىورلاردىڭ سوققىسىنا ۇشراعاندىقتان، ُبرىتالاي كاسىپورىن جانىە جەكە ونەر كاسىپشىلەر مەن ساۋداگەرلەر ەرەكىشە قىيىنشىلىقتارعا ُدوپ كەلدى. تۇتاسى جىلدىق ارتقان قۇن باجىسىنان دو- لايللاستىرىپ قايتىنار بىلغان باجى 2 ترىللىيون 400 مىللىيارد يۇاننان استى، باجىنى كەمەيتسىپ، اقنى تو- مەندەتۇ بوينىشا تىڭغان قوسىلغان قارجى ُمرى ترىللىيون يۇاننان استى، كەشىكتىرىپ تاپسىرىلغان باجى مەن اقى 750 مىللىيارد يۇاننان استى. باجىنى كەمەيتسىپ، اقنى تومەندەتۇ ساياساتىنىڭ تىپاناقانا- دىردىلۇىن پارەمدى تۇردە قولداۋ ۇشىن، ورتالىق- تىڭ جەرگىلىكتى ورىندارعا اۋدارىپ تولەيتىن شىعىم- سىن زور مولشەردە ارتتىردىق. فىنانس قۇربلىمدا- رىن سەنىمدى قارىز ۇسىنىلمەن ارتتىرۇعا جەتەك- تەپ، قارجى قۇراۋ وزىندىك قۇىن تومەندەتسىپ، كاسىپورىندارعا جاڭادان بەرىلگەن قارىز اقشانىڭ ورتاشا ُوسىم مولشەرىن ساناق جۇرگىزىلگەننەن بەرگى ەڭ تومەنگى دەڭگەىگە ُتۇسىرىپ، ىندەت- تىڭ نىقبالىنا اۋىر دارەجەدە ۇشراعان ورتاشا، شاعىن، ۇساق كاسىپورىن، جەكە ونەر كاسىپشىلەر مەن ساۋداگەرلەر جانە اس - سۇ، ساياحات، جۇك تاسىمالى سىياقتىلارعا كەزەڭدىك سىپاتتى قارىز اق- شاسىن وسىمەن قايتىارۇ ۇقتىنىن ۇزارتۇ، شاعىن، ۇساق كاسىپورىندارعا جەڭىلدىك رەتىندە بەرىل- گەن قارىز اقشانىڭ ُوسىمىن كەزەڭدىك سىپاتتى ازايىتۇدى اتقاردىق. رەفورما ُتاسىلى ارقىلى بازار- دىڭ ومىرشەڭدىگىن قاۋالانتىق. سانى كوپ، كولە- مى كەڭ ورتاشا، شاعىن، ۇساق كاسىپورىندار جانە جەكە ونەر كاسىپشىلەر مەن ساۋداگەرلەر جاپپاي يىگىلىككە كەنەلدى.

ُونىمدى سۇرانىمنىڭ جەتكىلىكتى بولەلۇى سىندى كورنەكتى قايىشلىققا قاراتا، كوپ ُتۇرلى شارانى قاتار قولداىپ، قارجى قوسۇ كولەمىن كە- گەيتىسىپ، تۇتىنۇدى جەبەپ، سىرتقى ساۋدانى ورنىق- تىردىق. بىلىتىر سوغىى تۇتىنۇ تىكەلەي سوققىعا ۇشراپ، قارجى قوسۇ دا نىقبالىعا ۇشردى. “14 - بەسجىلدىق” جوبادامى ُمشىنارا كەلەلى نىچىنەنرپا نىساندارىن كۇنى بۇرىن اتقارىپ، جەرگىلىكتى ۇكە- مەتتىڭ ارناۋلى زايوم تاراتۇىن، سىتەتۇىن جەدەل- دەتسىپ، ارناۋلى قارىز قالىدىعى ولشەمىن زاڭ بوينى- شا دىسكە قوسىپ، ۇتىمدى پايدالانىپ، ساياساتتىق، اشۇ سىپاتىندىق فىنانس قۇرالدارىنا ەكى مەرزىمگە ُبولىپ 740 مىللىيارد يۇان قارجى قوسىپ، كەلەلى نىساندار قۇربلىسىنا كاپىتال قورىن تولىقتادىق. ار- ناۋلى قايتىلاي قارىز بەرۇ، ُوسىمىن قازىنادان

تولەۇ سىياقتى ساياساتتاردان پايدالانىپ، ُتۇيىندى سالالاردامى جابىدىقتاردى جاڭجالاۋعا، وزگەرەتۇگە قولداۋ كورسەتتىك. بىرلەسىپ جۇمىس ُبىتىرۇ، جەرگىلىكتى ورنىن ۇادە بەرۇ سىياقتى تاسىلدەردى قولدانىپ، نىسانداردى تەكسەرىپ بەكىتۇ ونىمدىلە- گىن جوعارىلاتتىق. تۇتاسى جىلدا نەگىزدىك قۇربىلەم- لارعا، جاساۋ كاسىبنە قوسىلغان قارجى جەكە - جەكە %4، 9، %1. ارتىپ، تۇراقتى مۇلككە قوسىلغان قارىجىنىڭ %1.5 ارتۇىن جەتەكتەپ، بۇل تۇتىنۇ- دىڭ تارايۇ ولقىلىغىن بەلگىلى دارەجەدە تولىقتادى. تۇتىنۇدىڭ جاڭما كاسىپ كۇيىن، جاڭما ۇلگىسىن دا- مىنىپ، اۋتوكولىك ساتىپ الۇدا باجىسىن كەمەيتۇ، كەشىرىم ەتۇ سىياقتى شارالاردى قولدانىپ، اۋتوكو- لىك تۇتىنۇىن جەبەدىك، جاڭما ەنەرگىيا اۋتوكولىگە- نىڭ ساتىلۇ مولشەرى %4.93 ارتىپ، جاسىل، زەر- دەلى ُۇي ەلەكىر جابىدىقتارىن، جاسىل قۇربىلىس ماتەرىيالدارىن اۋىلغا جەتكىزۇدى ورسىتەتىپ، قو- عامدىق تۇتىنۇ بۇيەمدارىنىڭ بولشەك ساتىلۇ جالىپى سوماسى نەگىزىنەن ورنىقتى بولدى. فىنانسىتىق قولداۋ ساياساتىن العا قويىپ، قاجەتتى جانە تۇر- مىستى جاقسارتۇ سىپاتتى تۇرعىن ُۇي سۇرانىسىن قولداپ، ۇاعىندا ُبىتىرىپ تاپسىرۇعا كەپىلدىك ەتۇ، خالىق تۇرمىسىن ورنىقتىرۇ قىزمەتنى تىڭغىلىق- تى ىلگەرىلەتتىك. سىرتقى ساۋدا كاسىپورىندارىنىڭ شىكىزات، جۇمىشىسى سىتەتۇ، زات اينالمى سىياقتى قىيىن ماسەلەلەردى شەشۇنىە كومەكتەسىپ، پورتتار- داعى جىيىناۋ، تاراتۇ، تاسۇ ونىمدىلىگىن جوعارىلا- تىپ، شەتەل قارجى قوسقان كاسىپورىندار ُجىتى قاداعالاپ تىىرعان سىتتەرگە دەر كەزىندە اڭسى ُپىلدىرىپ جانە شەشىپ، زات يىپورت - ەكىپورتى مەجەدەگىدەن جاقسى بولدى، ُسى جۇزىندە نىس- تەتلىگەن شەتەل قارجىسى ورنىقتى ارتىتتى.

جۇمىستانۇ قىسىمىنىڭ كورنەكتىلەنۇنىە قاراتا، جۇمىسى ورنىن ورنىقتىرىپ، جۇمىستانۇ ارناسىن كە- گەيتىۇگە ساياساتىتىق قولداۋ كورسەتۇدى كۇشەيت- تىك. بىلىتىر قالا - قالاشتقاردا تەكسەرلىگەن جۇ- مىسىسزدىق مولشەرى ُمرى مەزگىل كورنەكتى جو- عارىلادى. قازىنا - باجى، فىنانس، قارجى قوسۇ سىياقتى ساياساتتاردى اتقارۇدا جۇمىستانۇدى ورنىق- تىرۇعا اناعۇرلىم ُمان بەردىك. قىيىنشىلىعى بار سالالاردىڭ، كاسىپورىنداردىڭ قوعامدىق قامسىز- داندىرۇ قاراجاتىن كەشىكتىرىپ تاپسىرۇىن اتقا- رىپ، جۇمىسىسزدىق قامسىزداندىرۇ ارقىلى جۇمىسى ورنىن ورنىقتىرىپ، قامسىزداندىرۇ قورىن بەلگىلى سالىستىرما بوينىشا وزىنە قايتىازۇدى بارىد- شا جوعارىلاتىپ، جۇمىسى ورنىىن ورنىقتىرۇ، جۇمىسى ورنىن كەڭەيتىۇ جاردەمىن مولايىتىق. كە- پلىدىكپەن قارىز اقشا بەرۇ، ماياقسىن ازايىتۇ، كە- شىرىم ەتۇ سىياقتى شارۇاشلىق قۇرۇدى قولداۋ سا- ياساتتارىن تىپاناقتاندىردىق. جوعارى مەكتەپتەر- دەن وقۇ تاۋسىقان وقۇشىلاردى جۇمىستاندىرۇ قىزمەتىن كورنەكتى تۇردە ويداعىداي سىتەپ، جۇ- مىستانۇ جاعىندا قىيىنشىلىعى بارلارعا ارناۋلى كو- مەكتەسۇ - سۇبەمەللەۋدى ورسىتەتتىك. ُتۇيىندى نىچىنەنرپا قۇربلىستارىندا قۇربىلىس ارقىلى قۇتقارۇ- دى جالپىلاستىردىق. كەدەيلىكتەن ارىبلعانلاردىڭ جۇمىستانۇ كولەمى 32 مىللىيون ادامنان اسىپ، ورن- نىقتىلىق بارىسىندا ارتۇدى جۇزەگە اسىردىق. جۇ- مىستانۇ جاعداىي جالىپى تۇعالىق جاققان ورنىقتىلىق- تى ساقىتادى.

بۇكىل ەلمدە اقشا قۇنىسىزدانۇنىڭ جوعارى بولۇنىنىڭ نىقبالىنا قاراتا، استىق پەن ەنەرگىيانى ُتۇ- يىن ەتىپ، ۇسىنمىعا كەپىلدىك ەتۇ، باعانى ورنىق- تىرۇ قىزمەتىن ويداعىداي سىتەدىك. بىلىتىر بۇكىل ەلمدە اقشانىڭ قۇنىسىزدانۇى 40 نەشە جىلدىان بەرگى جاڭما جوعارى دەڭگەپگە جەتىپ، ەل نىشىن- دەگى باغانىڭ ورنىقتىلىعى نەداۋىر ۇلكەن قىسىمعا ُدوپ كەلدى. تاسقىن، قۇاڭشىلىق سىياقتى اۋىر جا- راتىلىستىق اپاتتارعا ُونىمدى توتەپ بەرىپ، ەگىس ۇاقىتىن وتكىزىپ ەلپاي، استىق ەكۇدى جانە جىيىناۋدى مىقتى يگەرىپ، اۋىل شارۇاشلىق ماشىنالارنىڭ جۇمىسى جۇرگىزۇىن قۇزاپ جانە مۇنى سايكەستىرىپ، ەگىس جۇمىستانرى قىيىملدار- دىنىڭ تارتىيىپىن ورسىتەتلىۇىن قامتاماسز تەتىپ، استىق ەكەتىن شارۇالارعا اۋىل شارۇاشلىق ماتەر- يالدارى قوسىمىشا قاراجاتىن 3 تويىقا ُبولىپ تارا- تىپ، استىقتىن مول ُونىم الۇعا جانە ماڭىزدى اۋىل شارۇاشلىق ونىمدەرچەن ورنىقتى قامداۋعا كەپىلدىك ەتتىك. كومىردىڭ تۇعالىق ەنەرگىيا رولىن ساۋلەلەندىرىپ، كومىردىڭ وزىق ُوندى- رىس قۇانتىن ارتتىرىپ، ەلەكىر تاراتاتىن، جىلۇمەن قامدايتىن كاسىپورىنداردى قولداۋ سەرپىنىن كۇ- شەيتىپ، ەنەرگىيامەن قالىپتى قامداۋدى قامتاماسز ەتتىك. بۇكىل ەلمدە اقشانىڭ قۇنىسىزدانۇى جوعا- رى بولغان جاعدايدا، ەلىمىزدىڭ زات باعاسى ُمرى-

شاما تومەن دەڭگەيدى ساقىتادى، بۇل وڭپاي - ولسپاق قولعا كەلگەن جوق.

ُشىننارا بۇقارانىڭ تۇرمىستىق قىيىنشىلىقتارد- دىنىڭ كوبەيۇنىە قاراتا، خالىقتىڭ نەگىزگى تۇرمىسىن قامتاماسز ەتۇدى كۇشەيتتىك. ەڭ تومەنگى تۇر- مىستى قامتاماسز ەتۇ سىياقتى قوعامدىق قامتاما- سىزداندىرۇ ساياساتىنىڭ قامتۇ كولەمىن كەزەڭدىك سىپاتتى كەڭەيتىپ، قىيىنشىلىعى بار اناعۇرلىم كوپ شوعىردى قامتاماسز ەتۇ كولەمىنە ەنگىزدىك. جۇ- مىسىسزدىق قامسىزداندىرۇى قامتاماسز ەتۇ كولە- مىن كەڭەيتىۇ ساياساتىن ۇزدىكىسىز اتقارىپ، جۇ- مىسىسزدارىدان جىيىنى 10 مىللىيوننان استىام ادامما جۇمىسىسزدىقتى قامسىزداندىرۇ مامىلەسىن جاسا- دىق. ُتپىتتى دە كوپ تومەن كىرىستى بۇقاراعا باعا جاردەم قاراجاتىن تاراتتىق، ودان شامامەن 67 مىللىيون ادام يىگىلىككە كەنەلدى. جوعارى مەكتەپتەردەن وقۇ تاۋسىقان ەكونوميكالىق قىيىن- شىلىعى بار وقۇشىلاردىڭ 2022 - جىلغى مەملە- كەتتىك وقۇ كومەك قاراجاتى قارىزىنىڭ ُوسى- مىن كەشىردىك ُارى قارىز اقشانى قايتىارۇ ۇقتى- تىن ۇزارتۇعا رۇقسات ەتتىك. ىندەت، اپات سەبە- بىنىن قىيىنشىلىققا تاپ بولغان بۇقاراعا ۇقتىتىق كوهمەك بەرۇ قىزمەتىن ويداعىداي سىتەپ، خالىق تۇرمىسىنىڭ ەڭ تومەنگى شەگىن شىنايى مىقتى يگەردىك.

سومەن بىرگە، ُمرىز ورتالقنىڭ ەكونوميكا- لىق قىزمەت ُماجلىسىنىڭ ورنالاستىرۇلارىن جاپپاي تىپاناقتاندىرىپ، 13 - كەزەكتى مەملەكەتتىك خالىق قۇربلىمىنىڭ 5 - ماجلىسىىندە بەكىتىلگەن ۇكىمەت قىزمەتىنەن بايىندانامانىڭ ورنالاستىرۇى بوينىشا، ەكونوميكالىق، قوعامدىق ُار سالادامى قىزمەتتەردى ُمرى تۇتاس جوسپارلاپ ىلگەرىلەن- دىتىك. قاجىرلىلىقپەن قۇلىشىۇ ارقىلى قازىرگى تۇتىنۇ سۇرانىمى، بازار اينالمى، ونەر كاسىپ ُوندىرىسى، كاسىپورىن مەجىسى سىياقتىلاردى كورنەكتى جاق- سارتىتىق، ەكونوميكانىڭ ارتۇى ورنىقتى العا باسۇدا، ەلىمىزدىڭ ەكونوميكاسىندا وراسان زور كوهمەسكى كۇش جانە دامۇ قوزعاۋشى كۇشى بار.

ۇاكىلدەر!

وتكەن 5 جىل اسا وزگەشە ُارى ايرىقشا 5 جىل بولدى. شى جىيىنىڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتىيا ورتالىق كومپتەنىنىڭ پارەمدى باس- شىلىعىندا، ُمىز دۇنيە ُجۇزى جاعدايىنىڭ جەدەل وزگەرۇى، جاڭما تپىتى ايدىارشا ۇپرۇس ىندەتنىڭ سوققىسى، ەل ُشىى ەكونوميكاسىنىڭ قۇلدىراۋى سىياقتى قات - قابات سىناقتاردان سۇرىنبەي ُوتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ شايفاسىنىڭ جەم- گىسىنە ۇاعىندا قول جەتكىزىپ، جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتتى قوعامدى ۇاعىندا ورناتىپ، ُبرىنىشى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىن جۇزەگە اسىرىپ، ەكىن- شى 100 جىلدىق كۇرەس نىساناسىنىڭ جاڭما جورد- ەنىا اتتاندىق. وڭىرلەر، تاراۋلار شى جىيىنىڭ جاڭما ُداۋىر جۇڭگوشا سوتسىيالىزم يدەياسىن جەتەكتىى ەتۇگە تاباندى بولسى، “ەكىننى تۇراقتاندىرۇدىڭ” شەشۇشى ُمانىن تەرەڭ وغمىنىپ، “تورت تانىمدى” كۇشەيتىپ، “تورت سەنىمدى” بەكەمدەپ، “ەكە- نى قورعاۋدى” ورنىنداپ، پارتىيا 19 - قۇربلىمىنىڭ جانە 19 - كەزەكتى ورتالىق كومپتەنتىنىڭ ُار ەرتكى جالىپى ماجلىستەرىنىڭ رۇخىن جاپپاي دايەكتىلەندىد- رىپ، پارتىيا 20 - قۇربلىمىنىڭ رۇخىن نىشكەرىلەي دايەكتىلەندىرىپ، ورنىقتىلىق بارىسىندا ىلگەرىلەۇ قىزمەت جالىپى ارناسىنان جازىپاي، جاڭما دامۇ ۇستا- نىمىن تولقى، دالپە - ُدال، جان - جاقى دايەكتىد- ىلەندىرىپ، جاڭما دامۇ جاعدايىن قالىپتاستىرىپ، جو- عارى ساپالى دامۇدى ىلگەرىلەتىپ، دامۇ مەن حا- ۋپىسىزدىكتى ُمرى تۇتاس جوسپارلاپ، ەلىمىز- دىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۇنىدا دۇنيە ُجۇزىن جالت قاراتقان كەلەلى تابىستارعا قول جەتكىزدى.

—— **ەكونوميكانىڭ دامۇىن تاغى دا تىڭ**

ساتىعا كوتەرەدىك. ىشكى ُوندىرىستىڭ جالىپى قۇنى 121 ترىللىيون يۇانعا ارتىپ، 5 جىلدا جىلىنا ورتا ەسەپپەن %2.5 ارتىپ، 10 جىلدا 30 ترىللىيون يۇانعا جۇىق ارتىپ، جىلىنا ورتا ەسەپپەن %6.2 ارتىپ، جوعارى تاغامدىق سان نەپكىزىندە ورتاشا. دان جوعارى قارقىندى ارتۇدى جۇزەگە اسىرىپ، جوعارى ساپالى دامۇعا قادام تاستاندىق. قازىناللىق كىرىسى 20 ترىللىيون 400 مىللىيارد يۇانعا ارتتى. استىق ُونىم مولشەرى جىل سايىن ُمرى ترىللىيون 300 مىللىيارد جىڭنان جوعارى تۇراقتىلىقتى ساقتا- دى. ونەر كاسىپتىڭ ارتقان قۇنى 40 ترىللىيون يۇاننان استى. قالا - قالاشتقاردا جىلىنا ورتا ەسەپ- پەن 12 مىللىيون 700 مىڭنان استىام ادام تىڭنان جۇ- مىستاندى. شەتەل اقشاسى زاپاسى 3 ترىللىيون امەرىكا دوللارىنان استىام ورنىقتىلىقتى ساقىتادى.

ۈكىمەت قىزمەتىنەن بايانداما

ەلىمىزدىڭ ەكونوميكالىق قۇاتى كورنەكتى جوعارد- لادى.

—— **كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ**

ىمىندەتىن جەڭسىپەن ورنىدادىق. 8 جىل جالغاستى كۇش سالۇ ارقىلى اۋىل - قىستاقناعا 100 مىللىيونغا جۇىق كەدەي جان سانىنىڭ كەدەيلىكتىن ارىلۇىن جۇزەگە اسىرىپ، مەملەكەت بوينىشا 882 كەدەي اۋدانىنىڭ كەدەيلىك قىالپەىن تۇگەلدەي لىپى تاستاپ، 9 مىللىيون 600 مىڭنان استىام كەدەي جان سانىن باسقا جەرگە كوشىرۇدى جۇزەگە اسىرىپ، مۇلدەم كەدەيلىك ماسەلەسىن تارىيىي سىپاتتى شەشتىك.

—— **ىلىم - تەحنىكادا جاڭالىق اشۇ جە-**

تىستىكتەرىندە سۇبەلى تابىسقا قول جەتكىزدىك. بۇكىل مەملەكەت بوينىشا جۇملاىتىن جاڭاشا ُتۇزد- لىس ورناتىپ، مەملەكەت تاجرپىيەحاناسىن قۇرىپ، مەملەكەتتىك ُتۇيىندى تاجرپىيەحانالاردى قايتا قۇرۇدى تويىقا ُبولىپ ىلگەرىلەتتىك. كەيىىر شەشۇشى، وزەكتى تەخنىكالاردان قامال الۇدا تىڭ تابىستارعا قول جەتكىزىپ، عارىشقا ادام لىپ ۇشۇ، ايدى بارلاۋ، مارىستى بارلاۋ، تەرەڭ تەڭىزدى بارلاۋ، تەرەڭ جەر قاياتىن بارلاۋ، اسقىن كومپىيۇتەر، جاساندى سەرىك باغىتتاۋشى، كۇانتىتىق نىفوزماتىسيا، يادرو ەلەكىر تەخنىكاسى، ُمرى ۇشاق جاساۋ، جاساندى زەردە، بيولوگىيالىق ُدارى - دارىمەك سىياقتى سالالاردا جاڭالىق اشۇ جەتىستىكتە- رى ۇزدىكىسىز مولنىان قولسىقتى. تۇتاس قوعامنىڭ زەرتتەۋ - اشۇ قاراجاتى قوسىلمىنىڭ كۇشەملەلىگىن %1.2تىن %2.5تەن استىماعا كوتەرىپ، ىلىم - تەخنىكانىڭ العىا باسۇنىنا ۇلەسى قوسۇ سالىستىرماسىن %60تىن استىامعا جوعارىلاتىپ، جا- ڭخالىق اشۇدىڭ دامۇعا تىرەك بولۇ قابىلەتىن ۇز- دىكىسىز كۇشەيتتىك.

—— **ەكونوميكالىق قۇربلىمىدى ونان ارى**

ساپاللاندىردىق، جوعارى تەخنىكالى جاساۋ كاسى- بىنىڭ، جابىدىق جاساۋ كاسىبىنىڭ ارتقان قۇنى جەكە - جەكە جىلىنا ورتا ەسەپپەن %0.6، %10، %7.9 ارتتى، سىفىرلى ەكونوميكانى ۇزدىكىسىز زورايىتىپ، جاڭما كاسىپ سالاسىنىڭ، جاڭما كاسىپ كۇيىنىڭ، جاڭما ۇلگىنىڭ ارتقان قۇنىنىڭ ىشكى ُوندىرىس جالىپى قۇنىندا يەلەگەن سالھامىن %17تىن اسىر- دىق. وڭىرلىك ساپىكەستى دامۇ سىتراتەگىياسىن، تۇرعىلىقتى خالىقتىڭ قالا - قالاشتقانۇ مولشەرىن %2.60تىن %2.66كە كوتەرىپ، اۋىل - قىستاقى كۆلدەندىرۇ سىتراتەگىياسىن جاپپاي اتقاردىق. ەكو- نوميكالىق دامۇدىڭ جاڭما قوزعاۋشى كۇشىن جەدەل جەتىلدىردىك.

—— **نەگىزدىك قۇربلىمىلاردى اناعۇرلىم كەمەلدەندىردىك.** تاسقىننان ساقىتانىپ، قۇاڭشىلىق-

قا قارىسى كۇرەسۇ، سۇ باستاۋ، سۇ رەتتەۇ سىياقتى ُمرى توپ كەلەلى سۇ يىگىلىكى نىچىنەنرپيالارى قۇ- رىلىسىن باستادىق. جوعارى قارقىندى تەسىر جولدىڭ تاسىمال ارالىعىن 25 مىڭ كىلومەتىردەن 42 مىڭ كىلومەترگە، جوعارى قارقىندى تاس جولدىڭ ۇزىندىغىن 136 مىڭ كىلومەتردەن 177 مىڭ كىلومەترگە چەتكىزدىك. جاڭادان جاقىتسىلغان، وز- گەرتىلگەن اۋىل - قىستاق تاس جولى ُمرى مىللىيون 250 مىڭ كىلومەتر بولدى. جاڭادان كوبەيتىلگەن اۋە- جاييلاردىڭ سىيىمدىلىغن 400 مىللىيون ادامعا (رەت) جەتكىزدىك. گەناراتورلاردىڭ سىيىمدىلغى %40تىن استىام ارتتى. ايمىاق دارەجەلى قالالاردىڭ بارىندە گىگابايتتى وپتىكالىق جەلى جالپىلاستىرىپ، اكىمشىلىك قىستاقتاردىڭ بارىنە ىنتەنەت جەتكىزدىك.

—— **رەفورما جاساۋدى، ەسىك اشۇدى ۇز-**

دىكىسىز تەرەڭدەتتىك. رەفورما جاساۋدى، ەسىك اشۇدى جاپپاي تەرەڭدەتسىپ، جاڭما دامۇ جۇبەسىن قالىپتاستىرۇدى ىلگەرىلەتتىك. ۇسىمىن جاعىنداى قۇربلىمدىق رەفورمانى نىشكەرىلەي جۇرگىزىپ، ۇكىمەتتى نىشامداپ، ۇقتىتى تومەنگە بەرۇ، ۇقتى تومەنگە بەرۇ مەن باسقارۇدى ۇشاشتىرۇ، ساپالى قىزمەت نەتۇ رەفورماسىن ۇزدىكىسىز تەرەڭدەتسىپ، شارۇاشلىق - ساۋدا ورتاسىن كورنەكتى جاقسارت- تىق. “ُمرى بەلدەۇ، ُمرى جولدى” بىرگە قۇرۇدى تىڭغىلىقتى ىلگەرىلەتتىك. وڭىرلىك جالىپى بەتتىك ەكونوميكالىق سەرىكتەستىك قارىم - قاتنىاس كەلە- سىسىنىڭ (RCEP) كۇشكە ەنىسپ اتقارىلۇىن جەبەپ، دۇنيە جۇزىندەگى ەڭ ۇلكەن ەركىن ساۋدا رايونىن قۇردىق. زات يىپورت - ەكىپورت جالىپى سوماسى جىلىنا ورتا ەسەپپەن %6.8 ارتىپ، 40 ترىللىيون يۇاننان اسىپ، ُورتىسى كوپ جىل دۇنيە ُجۇزى بوينىشا ماڭىداي الدى ورنىدى يەلەپ، شەتەل قارجىسىن باۋراۋدا جانە شەتەلگە قارجى قوسۇدا دۇنيە جۇزىندە الدىڭغى قاتاردا بولدى.

—— **ەكولوگىيالىق ورتانى كورنەكتى جاق-**

سارتىتىق. ىشكى ُوندىرىستىڭ جالىپى قۇنىدىنعا ەنەرگىيانىڭ بىرلىكتىك جۇمسالىمى %1.8 تومەندە- دى، كومىر قىشقىل گازىنىڭ شىعارىلۇى %1.14 تومەندەدى. ايمىاق دارەجەلى جانە ودان جوعارى دارەجەلى قالالاردامى ۇساق - شاك - توزاڭىداردىڭ (PM2.5) ورتاشا قويۇلغى %5.27 تومەندەپ، اۋىر لاستانغان كۇن سانى %50تىن استىام تومەند- دەپ، بۇكىل ەلدەگى جەر بەتى سۇى ساپالى سۇ سالىستىرماسى %9.67تىن %9.87كە جوعارىلادى. العاشقى تويىنعا 5 مەملەكەت باقشاسىن اشىپ، ُار دارەجەلى، ُار ُتۇرلى جاراتىلىستىق قورىقتاردان 9000نان استىامىن قۇردىق. كورىكتى جۇڭگو قۇرد- لىسىندا ماڭىزدى قادام تاستادىق.

—— **خالىقتىڭ تۇرمىس دىڭگەيىن ۇز-**

دىكىسىز جوعارىلاتتىق. تۇرعىندىنار كىرىسىنىڭ ارتۇى ەكونوميكانىڭ ارتۇمىن نەگىزىنەن قادام- داس بولدى، بۇكىل ەلدەگى تۇرعىنداردىڭ ورتاشا قولداىى تابىسى جىلىنا ورتا ەسەپپەن %1.5 ارتتى. تۇرعىنداردىڭ تۇتىنۇ باعاسى جىلىنا ورتا ەسەپپەن %1.2 ارتتى. جاڭادان قوسىلغان ەڭبەككۇشتەردىڭ ورتاشا تارىيىي الۇ جىل شەگى %5.13 جىلدىان 14 جىلعا ۇزاردى. نەگىزگى زەيىنەتكەرلىك قامسىزداند- دىردۇنىا قاتىناسقانلاردىڭ سانى 140 مىللىيون ادام ارتىپ، ُمرى مىللىيارد 50 مىللىيون ادامدى قامتىپ، نەگىزگى ەمدەۇ قامسىزداندىردۇنىنىڭ دەڭگەيى ورن- نىقتى قادامىەن جوعارىلادى. كوپ جىلدىان بەرى لاشىقتى اۋماقتاردا 42 مىللىيونان استىام تۇرعىن ُيۇدى قايتادان سالىپ، 100 مىللىيوننان استىام ادام لاشىقتى اۋماقتان عىماراتقا كوشىپ، جايلى قونىس- تاۋۇدى جۇزەگە اسىردىق.

كوپ جىل زەر سالا دايىنداۋ ارقىلى بەيىجىڭ قىسقى وليپىياداسىن، قىسقى پارولىپىياداسىن قاراپا- بىم، خاۋپىسىز، تارتىمدى تۇردە ُساتتى وتكىزىپ، بۇقارالىق سىپاتتى قار - مۇز سپورتىن جەبەۋگە، وليپىيادا سپورتىنىڭ دامۇىن جەبەۋگە، دۇنيە ُجۇ- زى خالىقنىڭ نىنتىماعى مەن دوستىغىن جەبەۋگە ما- گىزدى ۇلەس قوستىق.

جاڭما تپىتى ايدىارشا ۇپرۇس ىندەتى تۇبلغان 3 جىلدىان استىام ۇاقتانن بەرى، شى جىيىنىڭ جول- دىاستى ۇيتقى ەتكەن پارتىيا ورتالىق كومپتەتتى خالىق- تى بارىنەن جوعارى قويۇعا، ادام ُومىرىن بارىنەن جوعارى قويۇعا باستان - ايماق تاباندى بولسى، ەمدەۇ بايلىعى مەن ماتەرىيالدىق قامتاماسىزدىقتى كۇشەيتىپ، جاڭما تپىتى ايدىارشا ۇپرۇس ىندەتىنە شالىدىققان ناۋقاستارعا بار كۇشپەن قۇتقارۇ - ەمدەۇ جۇرگىزىپ، خالىق بۇقاراسىنىڭ ُومىرىنىڭ خاۋىپسىزدىگى مەن دەنساۋلىغىن ُونىمدى قورعاپ، جاعدايعا، اۋقىمعا قاراي ساقىتانۇ - تىزگىن- دەۇ ساياسات - شارالارىن ساپاللاندىردى، رەت